

contact

orgaan van de

Arubaanse Onderwijs Bond

JUNI 1968

Voor Uw Bankzaken

Banco Popular Antiliano N.V.

ARUBA — CURACAO — SINT MAARTEN

Zoekt U een boek ?

En wie doet dat niet ?

In de zaken van De Wit op Aruba vindt U

De grootste sortering.

NEDERLANDSE BOEKEN - POCKETBOOKS - MAGAZINES

Antillian Mercantile Corporation N.V.

voor al uw

SPORTBENODIGDHEDEN

en

ONDERWATER-SPORTARTIKELEN

In het onafhankelijke, objectieve automobieltijdschrift „Autovisie” van 2 februari, 1968 staat een statistiek waarin U kunt lezen dat de VOLKSWAGEN in Amerika weer no. 1 stond op de import-ranglijst met een totaal van 403.396 auto's. Op de tweede plaats een ander merk met 51.692. Ook in Nederland staat de VOLKSWAGEN no. 1 op de ranglijst met 40.153. Koop dus niet een kat in de zak, koop een wagen die no. 1 staat op de wereldlijst. Koop een VOLKSWAGEN.

Agent voor Aruba:

AUTORAMA MOTOR CO.

CURA CABAI 137

TEL. 5305

CONTACT

Orgaan van de Arubaanse Onderwijsbond

Correspondentie adres: San Nicolas, Postbus 386

BESTUUR :

J. BASTIAANSE, Voorzitter	Gilles Poppestraat 1. Tel. 7216
Mej. W. SCHAAP, 1st Secretaresse	Gen. Maj. de Bruynewijk 18, Tel. 7135
Mej. C. I. BRYSON, 2de Secretaresse	N.C.C. 101
J. D. FRIELINK, Penningmeester	Spaans Lagoenweg 17
R. B. KOCK, Commissaris	Mangostraat 8
C. A. BRUCE Red. Comm.	W.K. 1, Tel. 5941
G. BOUWMEESTER Red. Comm.	Savaneta 123D

Verenigde Antilliaanse Drukkerijen

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen slechts na schriftelijke toestemming van het BESTUUR.

JUNI 1968

BESTUURSMEEDEDELINGEN

De maandelijks vergadering vond plaats op 30 mei j.l. Onder de ingekomen stukken bevond zich een brief van het Bestuurscollege betreffende de salariëring van 1B-ers; deze brief vindt U in extenso in dit nummer. Al eerder werd opgemerkt dat het aanvragen van een beurs een kostbare zaak is; dit zou ongeveer f. 11,— bedragen; voor sommigen een bezwaarlijk bedrag. Is het geen taak van de bonden in bepaalde gevallen bij te springen?

Aan onze leden op St. Eustatius heeft de secretaresse een vriendelijk briefje gezonden, waardoor het contact met hen hopelijk weer nauwer zal worden.

Aan de Heer Sprockel werd een brief gezonden met de vraag of het onderdeel Engels geld bij het vak handelsrekenen afgeschaft kan worden, gezien de hervormingen op dit terrein.

In samenwerking met de andere bonden van de S.O.B. hoopt men met de Gedeputeerde van Onderwijs te spreken over salarisvoorstellen, de Mammoetdag, het aanvragen van beurzen en brillen.

VERGADERING SAMENWERKENDE ONDERWIJSBONDEN OP 24 MEI 1968

Als voorzitter fungeerde de Heer Bastiaanse van de A.O.B. Hij deelde mee, dat de Gedeputeerde van Onderwijs de uitnodiging tot het bijwonen van deze vergadering had moeten afslaan. Daar de Heer Sloots de functie van secretaris van de S.O.B. heeft neergelegd, moest een nieuwe secretaris of secretaresse gevonden worden. Het bleek niet mogelijk dit probleem direct op te lossen. Verschillende personen zullen gepolst worden.

Wat betreft de Mammoetdag: in verband met examens e.d. bleek het moeilijk een datum te vinden. Intussen is, na overleg met verschillende

personen, besloten tot maandagmorgen 15 juli 1968. Een voorlopig programma werd samengesteld met als hoofdschotel een inleiding door de Heer Van Roosmalen en na de pauze gelegenheid tot het stellen van vragen. De organisatie werd verdeeld over de vier onderwijsbonden en de Heer Bastiaanse verklaarde zich bereid op te treden als organisatie-coördinator

De hoofden van scholen zullen van één en ander op de hoogte gesteld worden.

De N.O. bond, die dit jaar een onderwijisdag zou organiseren, stelde, dat men de Mammoetdag als zodanig zou kunnen beschouwen. De andere bonden stemden hiermee in.

In de Werkgroep onderwijzend personeel, die een deel vormt van de Commissie voor overheidspersoneelsbeleid, hebben slechts twee onderwijskrachten zitting, waarvan er één met verlof is. De vergadering was van mening dat deze samenstelling niet juist is. Als er naar geschikte personen gezocht moest worden, had men toch de onderwijsbonden kunnen raadplegen. Besloten werd een onderhoud over deze kwestie met de Gedeputeerde van Onderwijs aan te vragen.

Er is een brief gestuurd aan een deskundige op handenarbeid-gebied in Nederland met de vraag of daar de aantekening handenarbeid (oude) en de lagere akte handenarbeid gelijkgesteld zijn.

De aanwezigen vinden dat het uitblijven van salaris- en verlofregelingen een onrustig en ongunstig klimaat scheppen bij de leerkrachten; vele geruchten doen de ronde, maar van zekerheid is nog geen sprake.

De Heer Medema, onderwijsdeskundige in de A.N.A.A.B., had zich bereid verklaard tijdens de vergadering het één en ander uit de doeken te doen over de nieuwe politieszalarissen. Hoewel een vergelijking met het onderwijs niet geheel opgaat, meende hij wel een algemene tendens te kunnen bespeuren, nl. dat enkele topfiguren een royale salarisverhoging zullen ontvangen, terwijl een groot deel van het lagere personeel tevreden zal moeten zijn met zijn huidige salaris of zelfs een min of meer geringe salarisvermindering.

Het late uur noodzaakte de voorzitter de vergadering te verdagen tot 28 juni a.s.

Mario Arends N.V.

Oranjestad

San Nicolas

VICEROY

**de sigaret die smaakt
en Uw gezondheid
niet schaadt**

Hieronder volgende de belangrijkste zaken, dier ter sprake kwamen tijdens een vergadering, waaraan deelnamen de inspecteur en de adjunct-inspecteur van het onderwijs, het hoofd onderwijszaken en de hoofden der scholen.

Daar de Mammoet-wet nog niet officieel aanvaard en goedgekeurd is, kan men nog niet zeggen, of hij al dan niet ingevoerd zal worden. Wel staat vast, dat men in september 1968 zal beginnen met de proef met de brugklassen aan alle scholen voor M.U.L.O. en V.W.O.

Het leerplan zal identiek zijn aan dat van Nederland met dien verstande dat het Frans plaats zal maken voor het Spaans (hoewel de mogelijkheid moet blijven bestaan tot het volgen van Franse lessen, in verband met vertrek naar elders). Duits komt noch in Nederland noch hier voor op lesrooster van de brugklas.

Mocht het nodig blijken enkele wijzigingen aan te brengen ten gunste van de Nederlandse Antillen: de mogelijkheid daartoe staat open. Het aantal studieuren zal gehandhaafd worden op vier; een daarvan zou gebruikt kunnen worden voor godsdienstles (officieel opgenomen in het programma).

Een leeftijdsgrens in verband met de toelating tot de brugklas zal niet gesteld worden (i.v.m. moeilijkheden aangaande milieu enz.); geval voor geval dient beoordeeld te worden in overleg met de school, die de leerling aflevert.

Het ligt in de bedoeling met grote vrijheid te gaan werken, d.w.z. vrijheid voor de schoolleiding. Het overleg tussen de scholen zal van het grootste belang zijn. Er wordt gesteld, dat overgang van de M.A.V.O.- naar de H.A.V.O.-brugklas vrijwel onmogelijk zal zijn. Mocht men ontdekken, dat een leerling toch de kwaliteiten bezit om H.A.V.O. onderwijs te volgen, dan zou overplaatsing eigenlijk al aan het einde van het eerste kwartaal moeten geschieden.

Voor de studielessen zal overal hetzelfde boekje gebruikt worden: Over de brug (een deel voor de leraar en een deel voor de leerling). Er zullen per 15 augustus enkele adviseurs uit Nederland komen; in de vergadering wordt gesteld, dat dit aan de late kant is.

wij kunnen niet al het gebak maken voor
Aruba, maar wel het lekkerste!
dus bel 3322
de speciaalzaak van Aruba.!

BANKETBAKKERIJ P. HARSVELD

WINDSTRAAT 40 ORANJESTAD

De vakanties zullen waarschijnlijk vervroegd worden, te beginnen in 1969; het schooljaar zal dan 1 augustus beginnen; dit in verband met de aansluiting met Nederland.

Het is noodzakelijk, dat men hier ook het L.A.V.O. invoert; dit zal dan ondergebracht moeten worden in de huidige M.U.L.O.-scholen.

Op 24 maart 1968 verzond de A.O.B. een brief aan het Bestuurscollege van het eilandgebied Aruba, waarin verzocht werd om een salariscompensatie voor bepaalde leerkrachten i.v.m. toepassing van artikel 58 Onderwijsverordening 1935 (Pb. 1954 nr. 43), zoals gewijzigd.

Hieronder volgt het antwoord van het Bestuurscollege:

Aan het Bestuur van de Arubaanse Onderwijsbond

In antwoord op Uw brief dd. 24 maart 1968 inzake het hierboven vermelde onderwerp, delen wij U mede, dat wij van de betrokken Minister vernomen hebben dat hij voornemens is bij de Staten van de Nederlandse Antillen een voorstel in te dienen dat zal leiden tot wijziging van de Onderwijsverordening 1935 (Pb. 1954 nr. 43), zoals gewijzigd, en wel in die zin dat artikel 58 komt te vervallen, zodat ook de vastgestelde maximum-aanspraken worden opgeheven.

Wij zien derhalve de noodzaak niet in dat op korte termijn een voorlopige compensatieregeling in het leven wordt geroepen, waardoor de thans geldende regeling teniet worden gedaan.

Het Bestuurscollege van het eilandgebied Aruba.

Uit dit antwoord blijkt, dat men inziet, dat er iets fout zit; daarom zal ieder (behalve het bestuurscollege dan) en dit is dan eufemistisch uitgedrukt, het vreemd vinden, dat men niet bereid is tot een voorlopige compensatieregeling. De laatste alinea zou een logisch vervolg van de brief zijn geweest als er gestaan had: Wij willen aan deze wantoestand zo spoedig mogelijk een einde maken door het op korte termijn in het leven roepen van een voorlopige regeling.

De veelheid aan adjectieven maakt het ons onmogelijk er de juiste uit te kiezen, die van toepassing zou zijn op de stellers van bovenvermelde brief.

UNIVERSAL TRADING INC.

STEENWEG 3 — ARUBA, N.A.

TINA'S SALES t/o Theater Rialto

Voor Uw

PFAFF & ELNA NAAIMACHINES - MAGNEET BROMFIETSEN

YAMAHA MOTORCYCLES & OUTBOARD MOTORS

SIMPLALUX (Bouw Pakkten) MEUBELEN

FINANCIËEL JAAROVERZICHT 1967

Inkomsten		Uitgaven	
1. Bijdrage leerlingen	f 1265,—	4. Honoraria	f 500,—
2. Subsidies		5. Vervoer leerl.	„ 1800,—
Voorschot Eilandgebied		6. Indirecte kosten	„ 212,09
Aruba	f 1000,—	7. Directe kosten	„ 567,62
„Land”	„ 1000,—	8. Schulden over 66/67	
3. Nog te ontvangen:		S.S.A.-zaalhuis	f 510,—
Bijdrage leerl.	f 355,—	Ind. kosten	„ 19,50
„onderwijsb.”	„ 280,—		„ 529,50
	<hr/>	Voordelig saldo	„ 290,79
	f 3900,—		<hr/>
			f 3900,—

TOELICHTING:

Algemeen

Financieel kan 1967 als een „abnormaal” jaar beschouwd worden. De bedragen in dit overzicht stemmen in geen enkel opzicht overeen met die genoemd in de begroting 1967. Dit alles is uiteraard het gevolg van het geringe aantal voorstellingen, dat kon worden gegeven. Alle uitgaven werden daardoor zozeer beïnvloed, dat hier geen sprake kon zijn van een normaal uitgavenpeil.

Puntsgewijs volgen hier nog enkele opmerkingen:

1. In verband met het geringe aantal voorstellingen besloot het bestuur de bijdrage per leerling per periode (half jaar) te reduceren tot f. 1,—. Vandaar een veel lager bedrag dan werd begroot.
3. De te ontvangen bedragen zijn inmiddels alle geïnd.
4. De post Honoraria is zeer laag ten gevolge van het optreden van Sticusa-artisten en plaatselijke toneelgezelschappen.
5. Ondanks het geringe aantal uitvoeringen blijkt ook nu weer, dat deze post zwaar op de uitgaven drukt.
7. Relatief is het bedrag aan de hoge kant. Dit vindt zijn oorzaak in de onkosten die grote groepen (toneelgezelschappen) met zich meebrengen.

BEGROTING VOOR HET JAAR 1968

Inkomsten		Uitgaven	
1. Bijdrage leerlingen:		3. Honoraria	
1e periode:	f 1800,—	22 voorstellingen	
2e periode:	„ 1800,—	à f 200,—	f 4400,—
2. Bijdrage onderwijsbonden:		4. Vervoer leerlingen	
St. Thomas	f 120,—	22 x 4 x f 36,—	„ 3168,—
A.O.B.	„ 80,—	5. Zaalhuur	
P.C.O.V.A.	„ 40,—	22 x f 75,—	„ 1650,—
V.L.N.O.	„ 40,—	6. Directe kosten	„ 800,—
Nadelig saldo	„ 6738,—	7. Indirecte kosten	„ 600,—
	<hr/>		<hr/>
	f 10618,—		f 10618,—

TOELICHTINGEN:

1. De bijdrage per leerling is wederom gesteld op f. 2,— per periode. Beide perioden wordt gerekend op de deelname van ongeveer 900 leerlingen.
2. Bijdrage onderwijsbonden gelijk aan voorafgaande jaren.
3. Honoraria vooraf moeilijk te begroten; derhalve gesteld op f. 200,— per voorstelling.
4. Vervoer leerlingen. De vergoeding per bus bedraagt f. 36,—. Per voorstelling moet gerekend worden op gemiddeld 4 bussen.
5. Zaalhuur. Het bedrag moest worden aangepast aan het nieuwe tarief van de S.S.A., zijnde f. 75,— per voorstelling. Dit betekent een verhoging van 150%!
6. Directe kosten, eveneens verhoogd i.v.m. de nieuwe tarieven van de S.S.A.
7. Indirecte kosten zijn gebaseerd op de uitgaven van 1966. (1967 kan niet als normaal gelden).

Penningmeester, A. J. PRINS

Stichting Culturele Vorming in Schoolverband
Secretaris: R. Kopijn, Santa Cruz 32A

JAARVERSLAG OVER 1967

Op 1 januari 1967 was het bestuur als volgt samengesteld:

voorzitter	W. Poeze,
secretaris	R. J. Prins,
penningmeester	H. L. de Groot,
2e secretaris	L. R. Beringer,
zaalindeling	J. Hogesteger,
vervoer	Mej. A. Croes Frère Ricardo A. Sinninghe

Met ingang van februari nam de Heer W. C. Rietveld de afdeling vervoer op zich. Mej. A. Croes en de Heer C. Hollander gingen met verlof. De Heer H. de Groot was bereid de functie van secretaris over te nemen.

In de loop van het jaar verbonden zich nog aan de Stichting: Mej. E. Dowling, werkzaam aan het Mater Dei Instituut, de Heer Th. Beijk, werkzaam aan de J. F. Kennedyschool en de Heer R. Kopijn van het Maria College.

Met ingang van september nam de Heer Th. Beijk de zorg voor de zaalindeling van de Seer R. Beringer over.

Vanwege de verbouwing aan het Cultureel Centrum moest de Stichting in de eerste helft van 1967 haar activiteiten beperken. Van heel wat aanbiedingen van artiesten kon geen gebruik worden gemaakt. Daarom was de Stichting dubbel blij met de drie toneelvoorstellingen van de verschillende sekties van Mascaruba.

Het overzicht van de voorstellingen gedurende 1967 was als volgt:

17 en 19 januari: Ter gelegenheid van het vijftienvigjarig bestaan van het Maria College voerden de leerkrachten van die school samen met enkele van het Rosario, Rosa en Filomena College, onder de deskundige leiding van de Heer Th. van de Laar, het blijspel op: „De hele stad is er vol van”. Twee voorstellingen werden georganiseerd voor de scholen. Het succes was groot.

27 januari: De bekende pianist-organist Cees Bornewasser, leraar aan het conservatorium te Amsterdam, gaf twee voorstellingen, waarin werken van Joh. S. Bach, Beethoven, Chopin, Debussy en Bartok werden uitgevoerd. Eveneens speelde hij het 3e pianoconcert van Beethoven, waarbij de orkestpartij werd weergegeven d.m.v. een geluidsinstallatie.

Gedurende de maanden februari tot en met juni waren er geen voorstellingen, i.v.m. de verbouwing aan het Cultureel Centrum.

De maand erop konden echter weer voorstellingen worden georganiseerd. Op 10, 12, 17 en 19 juli voerde Mascaruba in Sociedad Bolivariana het blijspel: „Cada familia riba su mes pia” op. Er moesten vier voorstellingen worden gegeven, omdat de ruimte te beperkt was.

Op donderdag 20 juli gaf de Nederlandse sectie van Mascaruba een opvoering van: „In de schaduw van de twijfel”. De generale repetitie werd georganiseerd voor de scholen.

De twee serie voorstellingen begon weer op

21 september: Prof. Lampey verzorgde twee voorstellingen in Sociedad

U zult het wel begrijpen

Wij hebben heus niet alles !

MAAR.....

Wij hebben misschien juist

datgene wat U zoekt.

Kom dus eerst even langs bij

M A R I S K A

(parkeergelegenheid achterzijde gebouw)

Bolivariana. Hij droeg op enthousiaste wijze Spaanse gedichten en proza-fragmenten voor.

27 en 29 september gaf de Engelse sectie van Mascaruba twee uitvoeringen van het stuk: „A raisin in the sun”, welk stuk door de leerlingen zeer werd gewaardeerd.

19 en 20 oktober: Henk van Ulsen gaf twee uitvoeringen van het indrukwekkende eenmansstuk van N. Gogolj: „Het Dagboek van een Gek”. Deze voorstellingen waren voor de hoogste klassen. Ook het Colegio Arubano nam aan de uitvoeringen deel. Jammer genoeg kon de eerste voorstelling geen doorgang vinden, omdat het Cultureel Centrum niet verduisterd kon worden, wat noodzakelijk was voor de vertoning van de dia's, die een essentiële onderdeel vormden voor het stuk. Henk van Ulsen bracht toen een cabaretprogramma.

21 oktober: Ditzelfde cabaretprogramma werd ook gegeven voor de klassen, die eigenlijk aan de beurt waren.

4 november: Henk van Ulsen herhaalde „Het Dagboek van een Gek” voor de leerlingen die dit stuk gemist hadden.

Ondanks het feit, dat wij zo weinig voorstellingen konden organiseren, zijn we de Sticusa zeer erkentelijk voor de uitzending van Cees Bornewasser en Henk van Ulsen. We hopen, dat we in 1968 weer in staat zullen zijn meer aanbiedingen van de Sticusa aan te nemen.

Wij danken ook alle instanties, die ons hielpen. Ook onze collega's die steeds bereid waren onder schooltijd of 's avonds toezicht uit te oefenen in de bus of zaal. Zonder hun daadwerkelijke medewerking is ons werk onmogelijk.

De secretaris, R. KOPIJN

Aruba, 26 maart 1968.

BOSNEGER OF BOSLANDCREOOL?

Zoals reeds gezegd werden de afstammelingen van de vroegere neger-slaven onderscheiden in drie categorieën, n.l. de stadsnegers, de plantagenegers en de bosnegers.

Voor de plantagenegers werd natuurlijk het hoogste ideaal om eens in „de stad” te gaan wonen en alzo door deze simpele stap hun „status” te verhogen. De urbanisatie die hiervan het gevolg was, deed in Paramaribo de vele krottenwijken ontstaan, waaraan bepaalde sociale misstanden tot op de huidige dag niet vreemd zijn.

---

goed zien én
er beter uit zien

optica m

SPRITZ

In elk geval werd de groep „plantagenegers” zodanig uitgedund, dat we deze groep in dit artikel verder kunnen verwaarlozen en ons kunnen bepalen tot de „stadsnegers” en „bosnegers”.

Bij de stadsnegers voltrok zich het volgende merkwaardige proces: door het contact met de andere bevolkingsgroepen, die op het einde van de 19e eeuw en in het eerste kwart van de 20e eeuw, hetzij als immigrant, hetzij als vrije arbeider, in Suriname waren komen wonen, werd het negerras enigszins vermengd. Ook de blanke kolonisten en hun afstammelingen integreerden zich met de vroegere slaven en hun afstammelingen, zodat wel dra een bonte schakering van kleuren de stadsneger kenmerkte. Om de geijkte term te gebruiken, „van koffiebruin tot bijna blank”.

Nu deed de behoefte zich gevoelen om af te komen van het gehate woord „NEGER”. Een nieuwe naam was gauw gevonden: „CREOOL”.

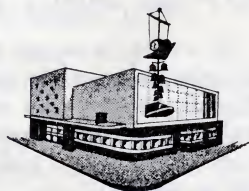
Dit betekende in Suriname: iedereen die niet „raszuiver” is. In 't begin waren dat dus alleen de lichtergekleurde negers. Andere kenmerken, zoals haar, vorm van neus, schedel e.d., speelden geen rol. De huidskleur was de allerbelangrijkste factor, waarmee rekening werd gehouden. Maar nu begon de moeilijkheid juist goed. Want wie moest men nu tot deze ietwat „bevoorrechte” groep rekenen? Ook de natuur ging een handje helpen om de verwarring nog groter te maken. Want er waren mensen met een lichtere huidskleur, die op gegeven moment heel donkere nakomelingen voortbrachten. Moesten die nakomelingen tot de NEGERS gerekend worden? Natuurlijk niet! Maar dan....., met welk recht betitelde men de donkergekleurden als negers? U begrijpt het al..... de weg van de minste weerstand werd gekozen en zo zien we omstreeks 1930 de gehele groep stadsnegers getransformeerd tot CREOLEN.

In de aardrijkskundeboekjes op de scholen werd het woord CREOOL rustig gebruikt, zonder verdere aanduiding. Zo, dat was dus voor mekaar Nu de BOSNEGERS. Ach wat, die bleven rustig en met trots de naam dragen die hun toebedacht was, onbewust van de grote veranderingen die zich voltrokken hadden in de „beschaafde wereld”. Ook waren zij zich niet bewust (en zijn ze 't nòg niet) van de ongunstige „image” die deze uitdrukking bij de CREOLEN opriep.

Het was pas omstreeks 1952 dat dit probleem actueel werd. Er verscheen toen een nieuw aardrijkskundeboekje over Suriname van de heer H. N. Dahlberg, een Surinaamse leraar, waarin voor 't eerst de term BOS-

oderna

ER + FUHRMANN

LANDCREOOL werd gebruikt. Deze idealist dacht zijn bijdrage te leveren tot de totstandkoming van één Surinaamse natie en maakte meteen een heel andere indeling van de verschillende bevolkingsgroepen. Was er in de oudere boekjes sprake van CREOLEN, HINDOSTANEN, JAVANEN etc., in het boekje van Dahlberg werd dit: CREOOLSE SURINAMERS, HINDOSTAANSE SURINAMERS, INDONESISCHE SURINAMERS, enz. 't Idee was natuurlijk de Surinaamse jeugd zo vroeg mogelijk 't begrip bij te brengen dat ze allen SURINAMERS zijn, ongeacht huidskleur, ras, cultuurachtergronden, enz. „Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst”, moet de heer Dahlberg gedacht hebben.....

Of de nieuwe indeling op zuiver wetenschappelijke gronden te verdedigen is, kunnen wij uiteraard niet beoordelen.

De konsekwenties logen er echter niet om. Wetenschapsmensen bestreden de nieuw gebruikte begrippen en vooral nam men 't hem kwalijk dat de bosnegers gerekend werden tot de CREOOLSE SURINAMERS. Erkende wetenschapsmensen kwamen tot de conclusie, dat de bosnegers zich vooral sociologisch tot een heel andere groep ontwikkeld hadden met een heel apart, vooral Afrikaans, cultuurpatroon en dat deze groep hoegenaamd niet verwant was aan de andere grote, zich CREOLEN noemende, groep.

Hoe de strijd om deze naamgeving zich verder heeft ontwikkeld, is ons niet bekend, wél hebben wij een sterk vermoeden dat het de heer Dahlberg niet gelukt is deze naam officieel erkend te krijgen.

De ellenlange polemieken die over dit onderwerp ontstonden zouden boekdelen kunnen vullen. Het is echter jammer dat de voorstanders van de naam „boslandcreool” het debat zijn gaan voeren op het „emotionele” vlak. Men begon te wijzen op de ongunstige betekenis, die de uitdrukking „bosneger” had gekregen en wilde alzo proberen de tegenstanders te vermurwen de nieuw naam toch te aanvaarden.

Het heeft echter niet mogen baten en langzamerhand keerde de oude naam „bosnegers” terug. Blijkbaar moet men het probleem aan de stamhoofden der bosnegers zelf hebben voorgelegd en hebben deze de nieuwe naam afgewezen. Vandaar het commentaar in ons taalboekje.

Hoe het ook zij, feit is dat bij het lezen van het bewuste verhaal op de Antilliaanse scholen, de naam „bosnegers” onmiddellijk de hilariteit opwekt.

Zouden de bosnegers dit weten?

(wordt vervolgd, bij voldoende belangstelling)

P. D. O. Denz

WAT ONS ANTILLIAANS LAGER ONDERWIJS SCHEELT

De vraag, waarom Engeland haar onafhankelijk wordende koloniën een Engelse grondwet en andere Engelse instellingen bleef opdringen, niettegenstaande het feit dat zodra ze onafhankelijk werden, veranderingen hierin brachten of helemaal overboord gooiden, beantwoordde Lord Foot als volgt: "Wij willen hen het beste achter laten en voor ons is dit het beste dat er bestaat."

Zonder het met deze oerkolonialistische denkwijze eens te zijn, kunnen

we stellen, dat als men kolonialistisch denkt, dit een zeer redelijk, misschien zelfs oprecht antwoord is.

Ditzelfde argument had men in het verleden kunnen gebruiken om het klakkeloos overnemen van Nederlandse leerplannen te rechtvaardigen. Maar dit dode argument wordt op de Antillen nog steeds gebruikt: "door ons onderwijs min of meer identiek te houden aan het Nederlandse garanderen we het "hoge peil" van ons onderwijs." Dat onze RESULTATEN niet identiek zijn aan de Nederlandse wordt over het hoofd gezien, of is dit de prijs die we moeten blijven betalen voor deze zeer twijfelachtige eer???

In de voorschoolse periode (van geboorte tot 6 á 7 jaar) maakt het kind een bepaalde ontwikkeling door, zowel geestelijk als lichamelijk. Deze ontwikkeling wordt sterk bepaald door milieu, maatschappij of cultuur (hoe je het noemen wil).

De kinderpsychologie heeft deze periode zeer intensief bestudeerd en is tot de conclusie gekomen, dat de ontwikkeling in deze periode van uitermate veel belang is voor de latere ontwikkeling; sommige psychologen huldigen zelf de extreme (?) mening, dat wat in de eerste 3 à 4 levensjaren gebeurt bepalend is voor de verdere ontwikkeling.

"It should be clear from the foregoing discussion that the dropout problem begins in the cradle — or more accurately, at the point at which the child leaves the cradle and begins to crawl around his home, exploring his environment and developing the basis for his future intellectual development". (Charles E. Silberman: "Crisis in Black and White").

Als wij de geschiedenis van het onderwijs bekijken, dan zien wij, dat het onderwijs zeer moeizaam van boven naar beneden doorsijpelde, m.a.w. van de maatschappelijke toplaag tot de laagste standen doordrong. Het heeft eeuwen geduurd voor het onderwijs aangepast werd aan de brede massa. De school (leerplan) werd echter aangepast aan de gegoede midden- en hogere standen.

Er bleven (blijven) dus zelfs in de meeste vooruitstrevende en rijkste landen groepen over, die niet in voldoende mate van het onderwijs konden profiteren om de vicieuze cirkel van armoede en onontwikkelheid te doorbreken. Dit werd vroeger geweten aan een gebrek aan intelligentie of (en) een gebrek aan ijver.

CARIB MOTORS N.V.

Een onbezorgde verlov met een NIEUWE AUTO is ideaal
NASSAUSTRAT 168

Agent voor Engelse, Duitse en Amerikaanse Ford bieden U:

- Tijdige aflevering in Europa
- Prima service voor uw auto bij uw terugkeer
- Lage prijzen
- Gemakkelijke betalingscondities

Kom eens vrijblijvend een offerte vragen, of bel ons op.
ONS NUMMER IS: 1840 - 1987.

Het is dus gemakkelijk (?) te begrijpen, dat als we een onderwijssysteem uit een vreemd land met een vreemde cultuur overplanten naar een ander land, dat niet kleine groepen, maar de overgrote meerderheid van deze daad de dupe zal zijn.

De school veronderstelt, dat aan de eerste klas van de lagere school een bepaalde voorontwikkeling heeft plaats gehad. Deze ontwikkeling stelt het kind in staat aan de eisen van de eerste klas te voldoen.

Deze eisen zijn: "Het kind moet de taal van de juffrouw kunnen verstaan, het moet kunnen luisteren, op kunnen letten, kunnen leren lezen, schrijven en rekenen." Het leerplan is dus gebaseerd op een zekere kennis (skills) en houding. Onderzoekingen hebben aangetoond, dat kinderen uit bepaalde milieus deze voorkennis niet bezitten: er is dus een hiaat tussen de kennis die het kind werkelijk bezit en de kennis die de school veronderstelt aanwezig te zijn.

"Van twee kinderen met een zelfde intelligentieniveau, maar het sterk uiteenlopende sociaal-culturele achtergrond, heeft het kind uit hoger milieu, waarvan het cultuurpatroon in het verlengde ligt van dat van de school, alleen om deze reden al een voorsprong boven het kind uit lager milieu." ("Schoolgeschiktheid intelligentie en milieufactoren bij de doorstroming van l.o. naar v.w.o." Prof. Dr. van Heek)

children "To a degree that is only now beginning to be seen and understood, the schools have built curricula on the quite unconscious assumption that ~~that~~ will enter with certain skills and attitudes - skills and attitudes which the middleclass child in America tends to imbibe with the air he breathes, while the lower-class child, white or black, all too frequently fails to acquire."

(Charles E. Silberman: Crisis in Black and White")

Uit ditzelfde boek (Crisis Black and White) wil ik een opsomming geven van enkele van de "skills" die bij bepaalde kinderen ontbreken en smeekt de lezer zich af te vragen in hoeverre het volgende ook van toepassing is op het Antilliaanse kind.

1. "For example, the Negro youngsters (and the lower-class white youngsters, for what we are dealing with here are mainly functions of social class) have **much less of a sense of auditory discrimination** — less ability to distinguish very subtle differences and nuances in sound — **that is essential to reading**. For one thing, the noise level in a household in which, say a half dozen people, are living in two rooms, tends to be so high that the child is forced to learn how **not** to listen; he develops the ability to wall himself off from his surroundings."
2. "The lower-class child, moreover, tends to have a **poor attention span** and to have great difficulty following the teacher's orders. The reason is that he generally comes from a **non-verbal** (tekortkomingen aan verbaal vermogen) household: adults speak in short sentences, if indeed they speak at all, and when they give orders to the child, it is usually in monosyllables — 'get this,' 'bring that'. Thus the child has never been obliged to listen to several lengthy sentences spoken consecutively; the speech he hears, moreover, tends to be grammatically and syntactically simple. The results is that the child is unable to fol-

low the middle-class teacher who rambles on for several sentences at a time."

3. "The non-verbal character of the middle-class home means that ^{the} young-
sters' memory, as well as their attention span, receive less training."
4. "The non-verbal atmosphere also means that lower-class children have a limited perception of the world about them: they do not know that objects have names (table, wall, book). or that the same object may have several names (an apple is fruit, red, round, delicious); the reason is that the middle-class mother will say, 'Johnny, pick up that book from the table and put it back in the shelf,' while the lower class mother may restrict herself to, 'Bring that; put it there; and point, or use other sign language to indicate what and where.'"
5. "The lack of structure in the lower-class, and particularly the Negro, home also inhibits the child's ability to manipulate the structures involved in learning to read."
6. "The lower-class child, therefore, suffers from an overall poverty of environment — visual, verbal, and tactile — that inhibits or prevents learning not just in the first grade, but later on as well."

En nu het een en ander uit: "Schoolgeschiktheid, intelligentie en milieu-factoren bij de doorstroming van l.o. naar v'w.o." door Prof. Dr. F. van Heek.

1. "Verschillende auteurs wijzen erop, dat de eigen cultuur van de school dikwijls niet in overeenstemming is met de gezinscultuur en dat het met name voor kinderen uit de lagere milieus vaak moeilijk is beide cultuurpatronen met elkaar te verzoenen."
2. De onderzoekingen van Douglas in Engeland tonen hoe de schoolgeschiktheid bij l.o.-scholieren, afkomstig uit de hogere beroepsmilieus en de lagere beroepsmilieus anderzijds tijdens hun lagere schoolperiode meer en meer uiteen gaat lopen. Uit onderzoekingen in Nederland blijkt, dat reeds in de eerste klas der lagere school de basis van dit toenemend verschil in verbaal vermogen tussen de scholieren uit verschillend sociaal milieu gelegd wordt. Van Calcar constateerde bij twee klassen leerlingen 1e klas l.o. resp. deel uitmakend van scholen met leerlingen uit verschillend sociaal milieu, dat bij ongeveer gelijk gemiddeld I.Q. van beide klassen, meer dan $\frac{1}{3}$ gedeelte der leerlingen van de school met kinderen uit de laagste sociale milieus, na zes maanden onderwijs nog geen woord kon lezen, hetgeen waarschijnlijk zal leiden tot een ernstige vertraging tijdens hun verdere schoolloopbaan. In de andere schoolklasse, bestaande uit leerlingen uit hoger milieu behoorde daarentegen slechts één kind tot deze verbaal tekortschietende groep."

Nauw samenhangend hiermee is het voor een bepaalde sociale laag geldende waardensysteem. Het schoolse leren heeft in de laagste milieus niet dezelfde waardering als in de beter ontwikkelde milieus. Ook wanneer de ouders willen dat het kind leert, dan zijn ze toch in hun dagelijks leven sterk gebonden aan het waardensysteem dat in hun milieu geldt, vooral door gebrek aan ontwikkeling. Ze willen dat het kind leert, maar zij kunnen geen steun geven; dat het leest, maar zij zelf geven het voorbeeld niet.

Het kind gebruikte dus zijn intelligentie niet om schoolkennis op te doen; zijn omgeving doet ook nooit een beroep op deze schoolkennis.

Ik wil hiermee aantonen, dat de termen „dom” en „lui” niet meer gebruikt kunnen worden om slechte resultaten op school weg te praten.

Het niet-lerend kind is geen sporadisch voorkomend verschijnsel. Het komt nogal véél voor, dat kinderen met een normale intelligentie of zelfs zeer begaafde kinderen niet leren op school.

Alle kinderen komen op school om te leren; ze willen ook allemaal leren en ze zijn allemaal ervan overtuigd dat ze dit kunnen. Er is geen enkel kind dat weet dat het dom is voor het op school komt: op school wordt deze ontdekking gedaan. De positieve waarde van deze ontdekking voor het verder leren is zeer twijfelachtig.

Het kind dat niet leert gaat een houding aannemen, dat niet erg bevordelijk is voor het leren: de vicieuze cirkel is dan gesloten. Het kind trekt zich terug, krijgt een aversie tegen een bepaald vak of tegen het leren in het algemeen. De school is dus zelf bezig negatieve gevoelens te creëren tegen het leren.

”It is in the school situation that high^{ly} charged negative attitudes toward learning evolve.”
(Dr. Martin Deutsch)

Wij zeggen dan dat het kind niet leert omdat het dom is, of lui is of niet oplet. Maar wordt het kind niet lui, of ongeïnteresseerd omdat het niet leert? Succes, vooral in de eerste en tweede klassen, is dus van het grootste belang voor later succes.

De moeilijkheden in de laagste klassen stammen uit de voorschoolse periode. De kinderen zijn niet „ready” voor de l.s., omdat de maatschappij waarin ze opgroeien niet in het verlengde ligt van de school. Onze school is bedoeld voor andere kinderen uit een andere cultuur. Wij weigeren „af te dalen” tot het Antilliaanse kind en wij hebben geen programma’s die het Antilliaanse kind „op moet trekken” tot de school.

Het kind moet dus zonder de steun van de school de hiaat tussen zijn kennis en de kennis die de school veronderstelt aanwezig te zijn overbruggen. Dat dit moeilijk gaat, wijzen de resultaten uit.

Zo ontstaat op onze lagere scholen „a pattern of failure”, dat later moeilijk te doorbreken is.

De eerste stappen om ons onderwijs te verbeteren MOETEN bij het l.o. genomen worden.

ALS ER EXTRA KOSTEN AAN ONS ONDERWIJS GEMAAKT MOETEN WORDEN, MAAK ZE DAN HIER.

C. A. BRUCE

WILT U KOPY VOOR HET VOLGENDE NUMMER INSTUREN VOOR

25 JUNI.

ARUBA N.V.

Weststraat 3

Tel. 1446 - 3494

- RITZ ice-cream
- RITZ melk
- RITZ chocolade melk
- RITZ strawberry melk
- RITZ vruchten dranken
zoals orange,
zuurzak,
tamarinda.
- RITZ ice-cream
sandwiches
- RITZ palo-frios
- RITZ yoghurt
- RITZ vruchten yoghurt

RITZ producten houden het hele gezin gezond.

RITZ producten worden gemaakt van eerste kwaliteit grondstoffen welke alle benodigde vitaminen en eiwitten bevatten.

RITZ producten: Voor Uw kinderfeesten
15% korting + thuis bezorging

RITZ producten, overal verkrijgbaar.

Vraag naar **RITZ** Wij Garanderen Kwaliteit

Naaien? — SINGER NAAIMACHINES

Koken? — SINGER GASFORNUIZEN

Wassen? — SINGER WASMACHINES

Poetsen? — SINGER VLOERBOENDERS

Koelen? — SINGER IJSKASTEN

Vermaken? — SINGER TELEVISIE

Schrijven? — SINGER TYPEMACHINES

EN NOG MEER !!!

SINGER

NASSAUSTRAT 78A - ORANJESTAD - TEL. 1797

Al Uw reizen per

Vliegtuig - boot - trein en bus kunt U nu laten verzorgen door deskundigen.

Ook Uw auto - hotel en excursies worden door ons gereserveerd.

Vraag eens vrijblijvende inlichtingen bij:

MARTIJN REIS BUREAU,

Approved by

Tel. 1492 - 1493,

Havenstraat 10,

Oranjestad.

Member

LA ESPERANZA SUPERMARKETS

Pos Chiquito

Discount House
San Nicolas

Oranjestad

La Esperanza Supermarkets zijn de grootste, best gesorteerde en tevens de goedkoopste zelfbedieningszaken van het gehele Caraïbische gebied, waar U de beste service, tot aan huis, gegarandeerd wordt, doordat wij 20 bestelwagens hebben rijden.

LA ESPERANZA biedt U o.a.:

DE MEEST COULANTE BEDIENING
PRETTIGER SFEER OM TE WINKELN
EEN RUIME KEUZE UIT MEER DAN 7000 VERSCHILLENDE ARTIKELEN VOOR KEUKEN EN HUIS.

Alles tegen **SPOTPRIJZEN**

Nu ook een grote sortering van alle dranken in de supermarkets van Oranjestad en Pos Chiquito.

Elke goede spaarzame huisvrouw koopt nu bij LA ESPERANZA. Eéns klant van La Esperanza,..... Altijd klant van La Esperanza. Steeds verse groenten en fruit. Iedere vrijdagmorgen taarten en gebakjes rechtstreeks per vliegtuig uit Miami. La Esperanza, de Supermarkets, die U steeds weer het beste bieden.

Oranjestad Tel. 2400-01-02

Pos Chiquito 7200-7201

KWALITEITSARTIKELEN.....

u weet het trouwens

bij

ARUBA TRADING COMPANY

PEUGEOT 404, een klasse wagen, die een klasse lager in prijs is! Wanneer U de fraaie lijn van de grote PEUGEOT ziet, wanneer U er zelf in rijdt, dan begrijpt U waarom zovelen denken dat deze klassewagen onbetaalbaar duur is. Laat ons dit misverstand oplossen: de PEUGEOT 404 ligt onder de vijfduizend gulden-grens. Vergelijk deze prijs nu met de andere wagens en U zult overtuigd zijn dat PEUGEOT 404 alleen in kwaliteit en niet in prijs de andere merken overtreft.

Agent voor Aruba:

AUTORAMA MOTOR CO.

CURA CABA 137

TEL. 5305

estinghouse

- ★ AIRCONDITIONERS
- ★ WASHING MACHINES
- ★ REFRIGERATORS
- ★ TELEVISION SETS

PROMPT SERVICE ON
ALL MAKES OF ELECTRICAL
HOUSEHOLD APPLIANCES

elga

Nassastraat 74A

Tel. 3293

YOUR SHOPPING CENTER IN SAN NICOLAS:

Adolf Groder's "Panama Store"

dames-, heren- en kinderkleding

alle soorten katoenen en zijden stoffen — fournituren garen
huishoudelijke artikelen, meubels, schoenen, koffers, tassen,
bedden, matrassen.

Als U met verlof gaat

wendt U zich dan tot het

K.N.S.M.
REISBUREAU

Wij zullen U gaarne behulpzaam zijn bij het regelen van Uw reis, zowel wat betreft boot-, vliegtuig- als buspassages.

Voor inlichtingen en reserveringen: Telefoon 1777, ORANJESTAD